LUONTO JA YMPÄRISTÖ

Perusongelma on usein, että pohjavesialueiden rajaukset perustuvat osin vanhentuneisiin karttoihin. **LAKIMIES MINNA OJANPERÄ, MTK**

Metsäkanalintujen pyyntiin alueellisia rajoituksia

Loppukesällä tehtyjen riistakolmiolaskentojen mukaan kaikkien metsäkanalintulajien esiintymistiheydet ovat neljänneksen pienemmät kuin viime vuonna.

Kaikkien metsäkanalintujen pyyntiaika alkaa 10. syyskuuta.

Metsoa saa metsästää osassa Suomea 31.10. saakka.

Metsojahti päättyy jo 15.10. Keski-Pohjanmaalla ja Pohjanmaalla sekä Parikkalassa, Evijärvellä, Kauhavalla, Enonkoskella, Joroisissa, Heinävedellä, Pieksämäellä ja Savonlinnassa, Kinnulassa, Pihtiputaalla Viitasaarella, Kiteellä, Rääkkylässä, Liperissä ja Outokummussa.

Pohjois-Savossa metsojahti on lopetettava 15.10. Poikkeuksia ovat Kaavi, Kiuruvesi, Rautavaara ja Sonkajärvi, joissa sitä saa jatkaa lokakuun loppuun.

Lapissa metson pyyntiaika on vain 30.9. asti Enontekiöllä, Kittilässä, Kolarissa, Muoniossa ja Utsjoella, muualla Lapissa lokakuun loppuun.

Metso rauhoitettu Varsinais-Suomessa

Metso on rauhoitettu Varsinais-Suomessa sekä Uudellamaalla lukuun ottamatta Loviisan, Lapinjärven ja Myrskylän kuntia.

Teertä saa metsästää 30.9. asti Etelä-Karjalassa, Uudellamaalla sekä Enontekiöllä, Kittilässä, Kolarissa, Muoniossa ja Utsjoella.

Lokakuun 15. päivään asti teertä saa jahdata Etelä-Savossa, Kannonkoskella, Kinnulassa, Kivijärvellä, Pihtiputaalla ja Viitasaarella.

Pohjois-Savossa kunnissa teeren pyyntiaika kestää lokakuun loppuun Kiuruvedellä, Rautavaaralla, Sonkajärvellä ja Vieremällä. Muualla Pohjois-Savossa teeren pyynti päättyy 15. lokakuuta.

Muualla Suomessa teeren pyyntiaikaa on lokakuun loppuun.

Pyyllä vähiten rajoituksia

Pyytä saa metsästää lokakuun loppuun asti muualla paitsi Enontekiöllä, Kittilässä, Kolarissa, Muoniossa ja Utsjoella, missä jahti päättyy jo 30.9.

Riekkoa saa metsästää 10.9.–30.9. Kemissä, Keminmaalla, Sallassa, Savukoskella, Simossa, Sodankylässä, Ranualla, Torniossa ja Tervolassa sekä Iissä, Pudasjärvellä ja Taivalkoskella.

Enontekiöllä, Inarissa ja Utsjoella riekkoa ja kiirunaa saa metsästää 10.9.–30.3.

Muualla maassa riekko ja kiiruna ovat rauhoitettuja.

Pyyntirajoitukset perustuvat Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen (Rktl) laskentatuloksiin. **REIJO VESTERINEN**

Bulgarian merimetsot pesivät suurissa voimajohtopylväissä

Bulgariassa, Burgasin kaupungin ympäristössä merimetsot ovat jo yli 30 vuotta pesineet teräksisissä voimajohtopylväissä. Aluksi linnut valitsivat pesintään kaikkein järeimmät, käytöstä poistetut pylväät.

Merimetsot rakensivat samalle poikkitangolle niin paljon pesiä kuin siihen vain sopi. Kun yksi pylväs täyttyi, toisen kolonnan linnut rakensivat pesät seuraavaan pylvääseen.

Pesinnät onnistuivat hyvin ja jälleen seuraavana vuonna käytöstä poistettuja pylväitä siirtyi uusiokäyttöön.

Vanhojen, sopivilla paikoilla sijaitsevien pylväiden tultua liian ahtaiksi merimetsot alkoivat pesiä uudempiin, käytössä oleviin korkeajännitepylväisiin.

Jopa kymmeniä pesiä

Samassa pylväässä saattaa olla kymmeniä merimetson pesiä.

Meno pylväiden päässä on melko raukeaa. Paahtavassa auringossa poikaset läähättävät ja yrittävät asettua pesään niin, että viilentävä tuuli osuisi niihin parhaiten.

Ruokintakertojen väli on lyhyt, sillä merimetsoilla on vain kilometrin matka Mustanmeren kala-apajille.

Teräsorsilla aikuiset linnut kuivattelevat höyheniään ja ääntelevät karheaa korahtelua. Poikaset aloittavat ruuan kerjuääntelyn vasta omien vanhempien saapuessa paikalle.

Määrä kasvaa Bulgariassa

Merimetsojen määrä on Bulgariassa kasvussa. Uusia korkeajännitepylväitä käytetään vuosi vuodelta enemmän pesintään.

Poikastuotto on hyvä. Ainakaan toistaiseksi sähkölaitos ei ole aloittanut pylväiden tangoilla pesivien merimetsojen karkottamista.

Merimetso on Bulgariassa vanha pesimälaji. Arkeologit ovat löytäneet noin 3 000 vuotta vanhan, merimetson Sinensis-alalajin yksilön jäänteet.

Suomessa yli 20 000 paria

Suomessa pesi aikaisemmin merimetsoja, mutta sittemmin laji katosi pesimälinnustostamme.

Uudelleen merimetso tuli pesimälinnustoon 1996, jolloin Raaseporin saaristosta löydettiin ensimmäinen pesä.

Nykyisin maassamme pesii yli 20 000 merimetsoparia.

EERO KETOLA

EERO KETOLA

Yhdessä voimajohtopylväässä voi olla kymmeniä merimetson pesiä.

Teemana
BioEnergia • METKO-kooste
Mukana Metsäkoneviesti!

koneviesti
SUOMEN KONEUSKOTTAVIN AMMATTILEHTI

Tilaa Koneviesti itsellesi! 3 numeroa **vain 25,90 €** (norm. 31,10 €).
Tilaa lähettämällä **tekstiviesti**: TILAUS KM4027 sekä nimesi ja osoitteesi numeroon 12147 tai **netissä**: www.koneviesti.fi/netti Tilaustunnus: KM4027

Normaali tekstiviestin hinta. Palvelu toimii kaikissa kotimaan mobiiliverkoissa. Tarjous on voimassa 15.9.2014 asti kotimaassa. Tilaus alkaa ensimmäisestä mahdollisesta numerosta ja se laskutetaan tilauksen alettua. Nimi- ja yhteystietoja voidaan käyttää ja luovuttaa henkilötietolain mukaisesti.

Pohjavesien suojelua tehostetaan

Hallitus haluaa tehostaa pohjavesien suojelua.

Valtioneuvosto julkaisi perjantaina esityksen, jossa vesienhoidon ja merenhoidon järjestämistä koskevaan lakiin lisätään uusi kirjaus koskien pohjavesien rajaamista ja luokittelua sekä suojelusuunnitelmia.

Nykyisin pohjavesialueiden rajaaminen perustuu lainsäädännön sijaan hallinnolliseen ohjeistukseen.

Esityksellä pyritään parantamaan eri toimijoiden oikeusturvaa täsmentämällä sääntelyä. Lisäksi lakiesityksessä säädettäisiin osallistumismahdollisuuksista ja tiedottamisesta, kun luokitusta ja suojelusuunnitelmaa valmistellaan.

”Kyllähän tässä otetaan askel oikeaan suuntaan, kun yhteisiä pelisääntöjä ollaan selkeyttämässä”, toteaa MTK:n lakimies **Minna Ojanperä.**

Nykyisen vesilain käsittelyn yhteydessä eduskunta edellytti, että hallitus selvittää pohjavesialueiden kartoitusta, luokituksia ja käyttöä, sekä suojelusuunnitelmia koskevat lainsäädännölliset kehittämistarpeet.

Ojanperän mielestä pohjavesialueiden paikantamisessa olisi vielä paljon parannettavaa.

”Perusongelma on usein, että pohjavesialueiden rajaukset perustuvat osin vanhentuneisiin karttoihin. Olisi tehtävä lisää hydrogeologisia tutkimuksia.”

Ympäristöministeriö on valmistellut säännökset laajapohjaisessa työryhmässä laaditun raportin pohjalta.

MTK oli mukana asiaa käsitelleessä pohjavesityöryhmässä.

JUKKA KOIVULA

Poro ei ainoa syy jäkälän hupenemiseen

Porolaidunten jäkälämääriin vaikuttavat muutkin syyt kuin porot, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos (Rktl) on havainnut.

Porolaidunten jäkälikköjen hupenemisen syynä on pidetty liian korkeita poromääriä. Viimeaikaisissa tutkimuksissa on havaittu muitakin tekijöitä.

Kuolan niemimaalta tuleva raskasmetallilaskeuma on vähentänyt jäkälää Itä-Inarissa ja Itä-Utsjoella. Venäläisen Nikkelin jalostuslaitoksen vaikutus ulottuu 80 kilometrin päähän.

Useimmissa paliskunnissa jäkäliköt ovat lähes koko vuoden porojen laidunnettavissa. Näillä alueilla jäkälää oli selvästi vähemmän kuin pelkillä talvilaitumilla.

Kuivilla ja karuilla kankailla jäkälää oli vähemmän kaikissa alle 80-vuotiaissa männiköissä kuin yli 80-vuotiaissa. Inventointien välillä jäkälämäärä väheni eniten alle 80-vuotiaista metsistä.

Tunturien jäkälämäärät olivat pienemmät kuin yli 80-vuotiaiden mäntymetsien.

Jäkälä väheni sitä enemmän mitä vähemmän paliskunnan palkisista oli vanhojen metsien luppolaitumia.

Jäkälän määrä väheni myös ihmistoiminnan ja rakentamisen takia. Samalla paliskuntien laitumet pirstoutuivat.

Vaihtelua alueittain ja paliskunnittain

Kesäsateiden lisääntyminen ja talvien lämpeneminen lisäsivät jäkälän määrää, kesien lämpeneminen ja talvisateiden lisääntyminen vähensivät.

Eri tekijöiden vaikutus jäkälämääriin vaihtelee alueittain ja paliskunnittain.

Laidunten kannalta kestävät poromäärät ja vuodenaikaisen laidunkierron toteuttaminen ovat yhtä tärkeitä jäkälikköjen elvyttämisessä, Rktl muistuttaa.

Maankäytön ja metsätalouden suunnitteluun, ohjaukseen ja toteutukseen tutkimus kaipaa toimia, joilla porolaidunten tila voidaan turvata ja parantaa.

Rktl tutki pohjoisimman poronhoitoalueen 20 paliskunnan jäkälikköjä vuosina 2005–2008. Lisäksi laitos selvitti näiden paliskuntien jäkälän määrän muutoksia 1990-luvun puolivälistä lähtien.

Tutkijoiden käytössä on ollut porolaidunten inventointiaineisto, paliskuntien porotilastot sekä maankäyttöön ja ilmastoon liittyvät aineistot.

Porojen laidunnuksen ja muun maankäytön vaikutuksista jäkälikköihin on kiistelty pitkään. Kiistely tuskin vieläkään loppuu.

REIJO VESTERINEN

KIRJA

Pyyntiä Pirkanmaalla ja Pohjois-Karjalassa

Pirkanmaan miesten kana- ja vesilintujahdeilla alkaa **Ralf Henrikssonin** toinen eräkirja Made sen nimi on. Kaverukset metsästävät kanalintuja Kuhmossa ja vesilintuja Lieksassa.

Kirjan niminovellikin on Lieksan erämaajärveltä. Soutaja ja verkonkokija ovat eri mieltä, mikä kala on sotkenut verkon. Kompromissina todetaan, että se on hauki, jonka nimi on made.

Kirjan viehättävintä antia on kuvaus lehtokurppajahdista. Sitä lajia eräkirjoista saa lukea harvoin.

Saarenmaalla kaksi suomalaista saman suvun isää aikamiespoikineen käyvät yrittämässä villisikoja. Saalis jää laihaksi, mutta jättää palon tulla uudelleen töpselikärsiä jahtaamaan.

Hirvijahtinovelleissa ihmetyttää metsästäjien välinen jatkuva

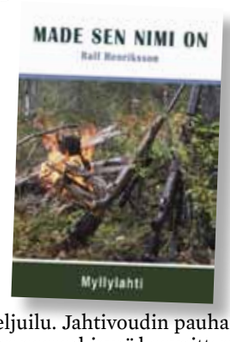

keljuilu. Jahtivoudin pauhaaminen naarashirveä haavoittaneille metsästäjille tuntuu kohtuuttomalta. Jos se on totta, toivottavasti se on huumorimielellä heitettyä naljailua.

Ekonomi Ralf Henriksson on metsätilallinen Ikaalisista.

REIJO VESTERINEN

Made sen nimi on. Ralf Henriksson. 215 sivua. Myllylahti.

Ilveksen pyyntilupia voi ryhtyä hakemaan

Suomen riistakeskus toivoo ilveksen kannanhoidollisia pyyntilupahakemuksia 15. syyskuuta mennessä. Poronhoitoalueen luvat on jo myönnetty.

Sähköinen hakupalvelu luvat.riista.fi avautuu 1.9. Lupapäätökset pyritään lähettämään hakijoille 24.10. mennessä, jotta ne ovat lainvoimaisia ennen joulukuun alussa alkavaa pyyntikautta.

Maa- ja metsätalousministeriö on asettanut poronhoitoalueen eteläpuolelle enintään 503 ilveksen pyyntikiintiön. Itä-Suomen osuus on 228, lännen 275.

Poikkeuslupia ilveksen pyyntiin voidaan myöntää vain vahvan kannan alueille.

Sähköisen lupapalvelun lisäksi lupahakemus on mahdollista toimittaa sähköpostitse tai postin kautta Suomen riistakeskuksen aluetoimistoon.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen (Rktl) tuoreiman arvion mukaan Suomessa oli 2 700–2 900 aikuista ilvestä vuonna 2013.

Keväällä 2013 syntyi vähintään 500 pentuetta, noin 30 enemmän kuin keväällä 2012.

Poronhoitoalueella saa ampua 12 ilvestä

Poronhoitoalueella ilveksen pyynti alkaa jo lokakuun alussa. Suomen riistakeskus on myöntänyt 12 pyyntilupaa.

Ministeriö ei ole rajoittanut poronhoitoalueen ilveslupien määrää. Suomen riistakeskus hylkäsi huomattavan määrän hakemuksia.

Ilvesten viime vuoden porovahingoista maksettiin 1,25 miljoonan euron korvaukset. Vahingot ovat lisääntyneet kahdessa vuodessa 57 prosenttia.

Ilveksen metsästyskausi kestää helmikuun loppuun.

REIJO VESTERINEN